

	REPUBLIKA HRVATSKA Državna geodetska uprava HR-10000 Zagreb, Gruška 20	www.dgu.hr
---	--	--

POSJET GLAVNOM UREDU ZA GEODEZIJU I KARTOGRAFIJU POLJSKE S CILJEM RAZMJENE ISKUSTAVA U KORIŠTENJU EU FONDOVA

1. Uvodne informacije

Od 7. do 10. studenog 2012. godine delegacija Državne geodetske uprave u sastavu Marijan Marjanović, Saša Cvitković i Sanja Zekušić bila je u službenoj posjeti Glavnom uredu za geodeziju i kartografiju Poljske (*Glówny Urząd Geodezji i Kartografii* – GUGiK) s ciljem prijenosa iskustava u korištenju Strukturnih i Kohezijskog fonda Europske Unije.

GUGiK je nositelj aktivnosti države Poljske na području geodezije i kartografije, a nalazi se u nadležnosti Ministarstva uprave i digitalizacije. U GUGiK-u je zaposleno 150 djelatnika, s time da katastarsku djelatnost, koja je u nadležnosti lokalne samouprave, obavlja dodatnih 7000 djelatnika. Kako bi navedene brojke stavili u relaciju s uvjetima u Hrvatskoj, važno je napomenuti da površina Poljske iznosi 312 679 km² te da u njoj živi oko 38 milijuna stanovnika.

Kao podrška GUGiK-u u vođenju GNSS sustava, kontroli kvalitete kartografskih proizvoda, topografskih i kartografskih baza podataka, DOF-a, 3D modeliranja i implementaciji projekata djeluje Glavni ured za geodetsku i kartografsku dokumentaciju (*Centralny Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej*) s 90 zaposlenih. U okviru posjete Glavnom uredu za geodetsku i kartografsku dokumentaciju prezentirane su aktivnosti i rezultati rada izrade 3D modela Poljske pomoći laserskog skeniranja iz zraka, izrada ortofoto karata, kontrola kvalitete izrade topografskih karata i topografske baze, podatkovni centar, kontrolni centar ASG EUPOS sustava permanentnih GNSS stanica te arhiva analognih proizvoda.

Vezano uz implementaciju INSPIRE direktive, uloga GUGiK-a je dvojaka, kao koordinatora NSDI aktivnosti u Poljskoj i kao odgovorne institucije za 15 od ukupno 34 INSPIRE teme. Važno je napomenuti da je u razdoblju od 2009. do 2012. godine u okviru projekta *“Educational support for the implementation of the INSPIRE directive in local government administration in the context of improving quality of service and efficiency of operation”* sufinanciranog od strane EU-a, educirano više od četiri tisuće stručnjaka javne uprave na području stvaranja prostorne informacijske infrastrukture, povezanim uslugama i međusobne suradnje.

2. Projekti GUGiK-a

Trenutno GUGiK provodi 4 projekta sufinancirana iz EU Fonda za regionalni razvoj u okviru *“Innovative Economy”* Operativnog Programa, 7. prioritetne osi *“Information society – establishment of electronic administration”*. Na tim projektima sudjeluje oko 50 djelatnika od kojih je dio stručnjaka za posebna područja plaćeno iz EU sredstava. Tijekom prezentacije projekata predstavnici GUGiK-a istaknuli su da su ljudski resursi s kojima raspolažu dostatni za provedbu projekata budući da u tu svrhu postoji mogućnost priremenog zapošljavanja specijalista (konzultanta).

2.1. Georeferentna baza topografskih objekata (GBDOT)

Ciljevi projekta GBDOT su sljedeći:

- Razvoj baze podataka topografskih objekata
- Razvoj sustava za prikupljanje, upravljanje i razmjenu podataka baze podataka topografskih objekata
- Povezivanje, standardizacija i usklađivanje postojećih baza podataka
- Omogućiti pristup sustavu baze podataka kroz portal www.geoportal.gov.pl.

Baza podataka topografskih objekata sadržavat će podatke geodetskih točaka, zgrade, ceste, željeznice, hidrografiju, zaštićena područja, reljef i pokrov, cestovnu mrežu i DOF. U projektu će se podaci prikupljati, ažurirati i harmonizirati iz registra prostornih jedinica, registra geografskih imena, adresnog registra i registra zgrada. Očekuje se da će ostvarenje projekta GBDOT pridonijeti jačanju nacionalne infrastrukture prostornih podataka kroz integraciju postojećih evidencija i baza podataka topografskih objekata za cijelu zemlju, razvoju poduzetništva kroz omogućeni on-line pristup bazi podataka topografskih objekata, značajnom smanjenju vremena izrade kvalitetnih topografskih i tematskih podataka, ubrzanju procesa donošenja odluka pružajući podatke potrebne za analizu i simulaciju. Predviđeni rok završetka je 31. 12. 2013. godine.

2.2. Nacionalni registar granica i teritorija prostornih jedinica Poljske (TERYT 2)

Cilj projekta je podržati on-line uslugu Nacionalnog registra granica i teritorija prostornih jedinica Poljske kroz geoportal.gov.pl i druge sustave državne uprave. Aktivnosti projekta TERYT 2 obuhvaćaju izgradnju, prikupljanje, ažuriranje i razmjenu podataka u nadležnosti državne uprave, koji su vezani uz teritorijalnu podjelu zemlje (granice teritorijalnog ustroja države, granice za potrebe službene statistike, granice nadležnosti sudova i tužiteljstva, granice luka i marina, morska obala, granice mjesne nadležnosti i nadležnosti kao što su državne arhive, porezni uredi, uprave državnih šuma, regionalnog vodnoga gospodarstva i sl.) i njihovu integraciju s prostornim podacima. Dijeljenje tih podataka i prateće usluge, kao što su pretraživanje, obrada, pregledavanje i preuzimanje podataka, provest će se putem web portala geoportal.gov.pl i drugih javnih sustava. Predviđeni rok završetka je 31. 12. 2012. godine.

2.3. Geoportal 2

Projekt Geoportal 2 je nastavak projekta geoportal.gov.pl kao središnjeg mjesta za pristup prostornim podacima u Poljskoj sukladno INSPIRE direktivi. Usluge pregleda i otkrivanja prostornih podataka sadržane u geoportal.gov.pl, proširit će se uslugama za transformaciju i preuzimanje podataka. Geoportal 2 omogućit će pristup i svim podacima prikupljenim u okviru projekata GBDOT i TERYT 2.

Ciljevi projekta:

- Osigurati jedinstvenost i razmjenu setova prostornih podataka i usluga
- Provedba INSPIRE direktive u području prostornih digitalnih podataka i stvaranje digitalne arhive državne geodezije i kartografije
- Razvoj i provedba sigurnosne politike definiranjem standarda zajedničkog korištenja podataka i metapodataka koji se nalaze u Geoportalu.

Zanimljivo je napomenuti da je projekt geoportal.gov.pl izabran kao model najbolje prakse u 2011. godini u Izvješću Europske komisije o pristupu javnim uslugama putem Interneta. Predviđeni rok završetka je 31. 12. 2013. godine.

2.4. Projekt ISOK

Projekt ISOK (IT sustav za zaštitu države od izvanredne opasnosti) je implementiran u okviru konzorcija kojeg čine Institut za meteorologiju i upravljanje vodama, GUGiK,

Državna uprava za vode i Institut za komunikaciju. Projekt je iniciran potrebom za implementaciju EU Direktive o poplavama i velikom poplavom koja se dogodila u Krakovu 2010. godine.

Ciljevi projekta:

- Izgradnja referentne baze podataka i priprema karata opasnosti od poplava i karata rizika od poplava
- Izrada DTM-a pomoću tehnologije laserskog skeniranja iz zraka
- Izrada i implementacija IT sustava za zaštitu zemlje od izvanrednih opasnosti.

Izrada prostornih baza podataka uključujući i DTM je u nadležnosti GUGiK-a. Vezano uz izradu DTM-a, cijela Poljska je pokrivena DTM-om točnosti 1,5 m što nije bila dovoljna točnost za provedbu projekta. Stoga je odlučeno izraditi novi DTM visinske točnosti 0,1 m za 65% teritorija Poljske (204 000 km²) laserskim skeniranjem gustoće 4–6 točaka/m², odnosno 12 točaka/m² u gradovima. Snimanje izvodi 6 međunarodnih tvrtki, a u isto vrijeme prikupljaju se i aerofotogrametrijske snimke visoke rezolucije. Kontrolu kvalitete izvođenja radova i proizvoda također obavljaju vanjske tvrtke. Ukupno 12 djelatnika GUGiK-a sudjeluje na upravljanju ovim projektom. Interes za rezultatima projekta je velik stoga se planira do 2016. godine cjelokupan teritorij Poljske snimiti ovom metodom.

3. Ostali projekti sufinancirani iz fondova EU

Značajan projekt koji je završen 2008. godine bio je Implementacija GNSS mreže u Poljskoj (ASG EUPOS). U okviru projekta uspostavljeno je 98 GNSS stanica u zemlji i omogućena razmjena podataka za 21 stanicu susjednih zemalja.

Neki od projekata koje GUGiK provodi sa svojim partnerima su:

- Twinning project “Poboljšanje katastarskog sustava u Jordanu” u suradnji s Lantmätetiet-om iz Švedske kao nositeljem projekta
- NATURE–SDIplus project – Best Practice Network for SDI in Nature Conservation
- EUROPEAN LOCATION FRAMEWORK (E.L.F.) u suradnji sa Statens Kartverket iz Norveške.

Vezano uz predlaganje istraživačkih i razvojnih programa iz programa FP7, CIP, EURAXESS Europske Unije, osnovana je Nacionalna kontakt točka (*National Contact Point – Research and Development EU Programmes*) za koordinaciju, promociju i podršku korisnika te 10 regionalnih centara i 23 tematske kontaktne točke. Svi pružaju uslugu podrške korisnicima (državni, obrazovni, privatni) potpuno besplatno.

4. Zaključak

Poljska je u razdoblju od 2007.–2013. godine uspjela realizirati projekte u vrijednosti od gotovo 100 milijuna eura. Osnovni preduvjet je organizacija i dovoljan broj djelatnika koji se bave pripremom, praćenjem i nadzorom izvršavanja projekata odnosno postavljanjem tih aktivnosti kao jedan od prioriteta, edukacija djelatnika za pripremu i provođenje projekata, planiranje i izrada kvalitetne projektne dokumentacije i izrada dokumenta nacionalne strategije. Iako uspješni i oni su naišli na brojne zapreke i poteškoće kod realizacije projekata, npr. planiranje, jezične barijere, iskustvo u upravljanju projektima, složeni postupci i tražanje nadmetanja, birokratske procedure i odnos dobivenog i uloženog. Više informacija o djelatnosti GUGiK-a može se naći na web-stranici: www.gugik.gov.pl.

Sanja Zekušić, Marijan Marjanović i Saša Cvitković